

JIMEP

Journal of International Management, Educational and Economics Perspectives

Gönderiliş Tarihi: 07/09/2018

Kabul Tarihi: 22/11/2018

ORCID 0000-0002-4648-1925

ORCID 0000-0002-5424-5359

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN 2009-2016 DÖNEMİ CAMELS DERECELENDİRME SİSTEMİ İLE PERFORMANS ANALİZİ¹

Seda ERDOĞAN²
Süleyman Serdar KARACA³

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve BIST'e kayıtlı olan 11 mevduat bankasının 2009-2016 yıllarını kapsayan 8 yıllık dönem içerisinde göstermiş oldukları finansal performanslarını CAMELS Derecelendirme Sistemi ile analiz etmektir. Çalışmada analizler hem grup bazlı hem de banka bazında değerlendirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre kamu sermayeli mevduat bankaları sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, kârlılık, piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından, özel sermayeli mevduat bankaları, aktif kalitesi bileşeni açısından, yabancı sermayeli mevduat bankaları ise likidite bileşeni açısından en iyi performans değerine sahip olan banka grupları olmuştur. Banka bazındaki analiz sonucunda, Akbank sektördeki en yüksek performans değerine sahip olan banka olurken, ICBC Turkey Bank en düşük performans değerine sahip olan banka olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Mevduat Bankaları, Performans Analizi, CAMELS Derecelendirme Sistemi

Jel Kodu: E50, G20, G24

PERFORMANCE ANALYSIS OF THE TURKISH BANKING SECTOR WITH THE 2009-2016 PERIOD CAMELS RATING SYSTEM

ABSTRACT

This study aims to analyze the 8 year-period (between 2009 and 2016) performance of 11 deposit banks operating in Turkish banking sector and registered in BIST using the CAMELS rating system. The analyses in the study were evaluated on the basis of groups and banks. According to the results of the analysis, public deposit banks is the bank group with the best performance in terms of capital adequacy, quality of management, profitability and the sensitivity component to market risk; private deposit banks in terms of active quality component; foreign deposit banks in terms of liquidity component. According to the results on the basis of banks, Akbank has the highest performance rate and ICBC Turkey Bank has the lowest performance rate.

Key Words: Banking, Deposit Banks, Performance Analysis, CAMELS Rating System

Jel Codes: E50, G20, G24

¹ Bu çalışma, Doç.Dr. Süleyman Serdar KARACA danışmanlığında, Seda ERDOĞAN tarafından 2018 yılında hazırlanan "Türk Bankacılık sektörünün 2009-2016 Dönemi CAMELS Derecelendirme Sistemi İle Performans Analizi" adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

² Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Muhasebe-Finansman Yüksek Lisans Öğrencisi, e-posta: erdoganades@gmail.com.

³ Doç. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü, e posta: suleymanserdar.karaca@gop.edu.tr.

1. GİRİŞ

Bankalar sunmuş oldukları finansal hizmetler ve ekonomik sistem içerisinde üstlendikleri görevler ile finansal sistemin temelini oluşturmaktadır. Dolayısıyla bankacılık sektöründe oluşacak olumlu ya da olumsuz olaylar ekonomiye doğrudan etki edecektir. Bu yüzden bankacılık sektörü sürekli bir şekilde denetlenmesi ve incelenmesi gereken bir faaliyet alanıdır. En önemli görevi kredi kullandırmak olan bankaların, bütün ülkelerde çok küçük sorunlarla bile gündeme gelip ekonomiye yön vermesi, bankalara hayatımızda ne kadar çok değer verildiğinin bir göstergesidir. Özellikle günümüzde küreselleşme ve teknolojinin getirdikleri dünya üzerinde finansal piyasa sınırlarını ortadan kaldırmış ve bankaları finansal sistemin en önemli ögesi olma konumuna getirmiştir. Ayrıca bankalar artık sadece kendi ülkelerinin ekonomik sistemini ve piyasasını değil diğer ülkelerin piyasalarını ve ekonomisini de etkilemektedir. Bu sebeple, denetim otoriteleri tarafından sürekli gözetim ve denetim altında tutulmak amacıyla çeşitli yöntemler geliştirilmektedir.

Finansal piyasalarda önemli bir yeri olan bankaların uyguladıkları politikaların takip edilmesi, ilgili finansal oranlara bakılarak finansal durumlarının analiz edilmesi ve denetlenmesi finansal piyasalarda meydana gelebilecek olası risklere karşı zamanında önlem alınması, bankalar için önem arz eden bir konudur. Küreselleşme ve teknolojik gelişmeler ışığında bankacılık sektörü ciddi risklere maruz kalabilmektedir. Bu risklerin önlenmesi ve en aza indirilebilmesi için denetim otoriteleri tarafından çeşitli yöntemler geliştirilmektedir. ABD’de denetim otoriteleri tarafından geliştirilen CAMELS Derecelendirme Sistemi bankaların risk bazlı denetimlerini ve performanslarını uzaktan gözetim ve denetim sistemiyle analiz etmektedir. CAMELS, birçok ülke ve denetim kuruluşu tarafından genel kabul görmüş denetim sistemidir.

2. LİTERATÜR

Literatürde yer alan bazı uluslararası çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Baral (2005) çalışmasında Nepal’de faaliyet gösteren ortak girişim bankalarının mali durumlarını incelemek amacıyla CAMEL analizi kullanmıştır. Ortak girişim bankalarının, diğer ticari bankalara göre mali yapılarının daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca CAMEL analiz sisteminin farklı bileşenlerinin incelenmesinde ortak girişim bankalarının finansal durumlarının büyük çaplı şokları yönetmek için o kadar güçlü ve sağlıklı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Nimalathasan (2008) çalışmasında, 1999-2006 yılları itibariyle Bangladeş’te faaliyet gösteren 48 bankanın finansal performansını karşılaştırmalı olacak şekilde incelemek amacıyla CAMELS derecelendirme sistemini kullanmıştır. Analizin sonuçlarına göre 3 bankanın güçlü bir performansı olduğu, 31 bankanın performansının tatmin edici düzeyde olduğu, 7 bankanın normal düzeyde bir performansı olduğu, 5 bankanın performansının marjinal düzeyde olduğu ve son olarak 2 bankanın performansının tatmin edici bir düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mitrica ve diğerleri (2010) çalışmalarında, Romanya’da faaliyet gösteren tüm bankaları 2009-2010 yılları için CAMELS analizine tabi tutmuşlardır. 2009 yılı için yönetilebilir bir risk seviyesi bulunduğu gözlemlenmiştir. Romanya bankacılık sisteminin dış fonlara maruz kalmasının başka bir risk göstergesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bankaların borç portföylerindeki kalitede düşme görülmüştür.

Cristopoules ve diğerleri (2011) çalışmalarında, ABD’nin en büyük yatırım bankası olan Lehman Brothers’ın CAMELS oranları yardımıyla ekonomik kriz öncesi dönem olan 2003-2007 yılları arasındaki finansal durum analizi incelemişlerdir. Sonuç olarak verilen kredilerin kötü ve şüpheli olduğu, yönetimin bu durumu tersine çevirmede isteksiz olduğu gözlemlenmiştir. Son olarak, bankanın risklere ya da istikrarsız koşullara karşı savunmasız olduğu görülmüştür.

Prasad ve Ravinder (2012) çalışmalarında, 2005-2006 ve 2009-2010 yılları itibariyle Hindistan’da faaliyet gösteren 20 milli bankayı, CAMEL sistemindeki her bileşene eşit ağırlıklar vererek incelemişlerdir. Çalışmanın sonuçlarına göre Canara Bankasının sermaye yeterliliği açısından en yüksek değeri aldığı gözlemlenmiştir. Andhra Bank & Bank of Baroda’nın aktif kalitesi açısından en üst sırada yer alan banka olduğu görülmüştür. Punjab & Sindh bankasının yönetim yeterliliği açısından en iyi performans değerine sahip olan banka olduğu görülmüştür. Kârlılık açısından en iyi performansı Hint bankasının gösterdiği gözlemlenmiştir. Likidite bileşeni açısından ise en iyi

performansın Baroda bankasına ait olduğu görülmüştür. Bütün bileşenler bazında bakıldığında ise en iyi performansı Andra bankasının gösterdiği, en kötü performansı Hindistan Merkez Bankası gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Rozzani ve Rahman (2013) çalışmalarında Malezya'da faaliyet gösteren İslami ve geleneksel bankaların performanslarını CAMELS yöntemi kullanarak incelemişlerdir. 2008- 2009 yılları arasında 19 konvansiyonel banka ve 16 katılım bankası incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre konvansiyonel ve katılım bankalarının benzer performans gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Her iki banka grubunda da kârlılık ve likidite değerlerinin düşük çıktığı gözlemlenmiştir.

Helhel ve Varshalomidze (2014) çalışmalarında, Gürcistan'da faaliyet gösteren 6 yabancı sermayeli bankanın 2007-2013 dönemleri itibariyle gösterdikleri finansal performansı CAMELS sistemi ile incelemişlerdir. Elde edilen sonuçlara göre 2008 yılında yaşanan küresel krizin ve Rusya ile olan savaşın etkisiyle 6 bankadan hiçbirinin CAMELS bileşenleri açısından bir iyileşme göstermediği ve performansları anlamında gelişme kaydetmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Gupta (2014) çalışmasında, 2009-2013 yılları arasındaki 5 yıllık dönemde CAMEL analizi kullanılarak Hindistan'daki kamu bankalarının performansını değerlendirmiştir. Kamu bankalarının genel performanslarının birbirinde ayrı çıktığı gözlemlenmiştir. Ayrıca en düşük sıradaki bankaların istenilen standartlara gelebilmesi için performanslarını artırmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çağıl ve Mukhtarov (2014) çalışmalarında, 2007-2010 dönemleri itibariyle Azerbaycan'da faaliyet gösteren yerli ve özel sermayeli bankaların performanslarını CAMELS sistemi ile incelemişlerdir. Çalışmanın genel sonuçlarına göre yabancı sermayeli bankaların yerli sermayeli bankalara göre daha iyi performans sergiledikleri gözlemlenmiştir. Bileşenler bazında ise aktif kalitesi değerleri ile piyasa riskine duyarlılık değerleri açısından yerli sermayeli bankaların daha iyi performans sergiledikleri gözlemlenmiştir. Yabancı sermayeli bankaların ise, sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, kârlılık ve likidite değerleri açısından yerli sermayeli bankalara göre daha iyi performans sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Kumar ve Murty (2017) çalışmalarında Hindistan'da faaliyet gösteren iki özel sermayeli ve iki kamu sermayeli bankanın 2012-2016 dönemleri için performans analizini CAMEL sistemini kullanarak incelemişlerdir. Özel ve kamu bankaları için yapılan CAMEL oranları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak ise, bu bankaların modern teknoloji, iyileştirme mekanizması ve bankacılık reformlarını uygulamaları olarak gösterilmiştir.

Literatürde yer alan bazı ulusal çalışmalar aşağıda verilmiştir.

Kaya (2001) çalışmasında, 1997-2000 yılları itibariyle Türk Bankacılık sektörünün durum analizini CAMELS yöntemiyle incelemiştir. Çalışma sonucunda CAMELS sisteminin bileşenlerinin 2000 yılında 1997 yılına göre kötüleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca 1997 yılında aktif büyüklüğü bileşeninde küçük bankaların daha iyi performans gösterdiğine, 2000 yılında bu performansın büyük bankalar lehine değiştiği gözlemlenmiştir. Genel olarak CAMELS sisteminin öngörü gücünün iyi olduğu, bu sisteme göre 1997 yılında başarılı olan bankaların sadece %17'sinin TMSF kapsamında olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmada bankaların 1997 yılında aldıkları CAMELS değeri ile TMSF bünyesine alınma olasılıkları değerlendirilmiş ve 1997 yılındaki aldıkları CAMELS notu yükseldikçe TMSF bünyesine alınma olasılıklarının düştüğü gözlemlenmiştir.

Solak (2010) çalışmasında, Türk bankacılık sektöründe 1995-2008 yıllarında faaliyet gösteren ticari bankaların performansını CAMELS analizi ile incelemiştir. Analiz sonucunda bulunan puanların 2001 krizini öngörme konusunda başarılı olduğu görülmüştür. Analiz edilen bankaların, 6 bileşen bazında en kötü performansı 2001 yılında sergilediği gözlemlenmiştir. Kriz sonrası dönemde analiz edilen bankaların sermaye yeterlilikleri, aktif ve yönetim kalitelerinde iyileşme olduğu görülmüştür. Bankaların 2008 dönemi performans değerlerinde düşme gözlemlenmiş ancak dünya piyasalarında yaşanan banka iflaslarının Türkiye'de yaşanmadığı görülmüştür. 2001 krizinden çok etkilenen banka gruplarının kamu ve özel sermayeli bankalar olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Arıçelik (2010) çalışmasında, kamu ve özel sermayeli 13 ticari bankanın 2002- 2009 dönemleri itibariyle performansını CAMELS analizi ile değerlendirmiştir. Bu dönemler boyunca bileşenler bazında en fazla artış gösteren performans değerlerinin, aktif kalitesi, yönetim kalitesi ve

likidite bileşenlerinde olduğu gözlemlenmiştir. Dönemler itibariyle değişim göstermeyen bileşenin piyasa riskine duyarlılık olduğu görülmüştür.

Ilgın (2013) çalışmasında, kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının 2002- 2012 dönemleri itibariyle performans ölçümlerini CAMELS sistemi ile değerlendirmiştir. İncelenen dönemler ve bileşenler genelinde en iyi performansa yabancı sermayeli bankalar sahip olduğunu en düşük performansa özel sermayeli bankaların sahip olduğu gözlemlenmiştir. Kamu sermayeli bankaların kârlılık, özel sermayeli bankaların piyasa riskine duyarlılık ve yönetim kalitesi, yabancı sermayeli bankaların ise sermaye yeterliliği, aktif kalitesi ve likidite bileşenleri açısından en iyi performans değerine sahip olan banka grupları oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Aytekin ve Sakarya (2013) çalışmalarında, BIST'teki mevduat bankalarının 2001 yerel finansal krizi ile 2008 küresel finansal krizinin Türk bankacılık sistemine olan etkisini CAMELS analizi yöntemiyle incelemişlerdir. Çalışmada 12 mevduat bankasının 2001 ve 2008 krizlerinde göstermiş oldukları performanslar kriz öncesi ve sonrası dönem olarak ele alınmış ve farklı sonuçlar elde edilmiştir.

Kandemir ve Arıcı (2013) çalışmalarında Türkiye'de faaliyet gösteren 3 kamu sermayeli, 11 özel sermayeli ve 11 yabancı sermayeli toplamda 25 mevduat bankasının 2001-2010 yılları arasındaki performansları CAMELS yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma sonucunda bankaların sermaye yeterliliklerinin zaman zaman sektörün gerisinde kaldığı ancak Basel-2 kriterine göre öngörülen sınırın üzerinde gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Aktif ve yönetim kalitesi açısından en iyi performansı yabancı sermayeli bankaların gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kazanç bileşeni açısından en iyi performansın kamu sermayeli mevduat bankalarına ait olduğu gözlemlenmiştir. Likidite bileşeni açısından tüm bankaların ihtiyatlı bir davranış sergilediği sonucuna ulaşılmıştır. Piyasa riskine duyarlılıkta faiz ve kur riskine en açık olan grubunun yabancı sermayeli mevduat bankaları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aslan (2014) çalışmasında, Türkiye'deki mevduat, kalkınma ve yatırım bankaları arasından seçilen 7 bankanın, 2002-2012 dönem performansları CAMELS sistemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda 11 yıllık dönem içerisinde sadece 4 bankanın gösterdiği belli yıllardaki performansları CAMELS analizini anlamlı hale getirmiştir. Sonuç olarak CAMELS analizinin, seçilmiş olan referans değerler doğrultusunda bankaların gerçek performanslarını yansıtmadığını ve banka performanslarının tek bir analiz çerçevesinde yorumlanmasının doğru olmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Ege ve diğerleri (2015) çalışmalarında, 2002-2010 dönemleri arasında CAMELS analizi yöntemiyle Türk bankacılık sisteminde yer alan kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının mali durumlarını tespit etmeye çalışmışlardır. Analiz sonucunda kamu sermayeli mevduat bankalarının sermaye yeterliliğinin daha yüksek düzeyde çıktığı gözlemlenmiştir. Yabancı sermayeli bankaların aktif kalitesinin daha iyi durumda olduğu gözlemlenmiştir. Yönetim yeterliliği bileşeninin her üç banka türü için de paralel çıktığı görülmüştür. Kârlılık bileşeninin de banka grupları arasında birbirine yakın değerler aldığı, kamu bankalarının kârlılık durumunun daha iyi durumda olduğu gözlemlenmiştir. Likidite bileşeni açısından yabancı sermayeli mevduat bankalarının daha olumlu değerler aldığı görülmüştür. Kamu sermayeli mevduat bankalarının piyasa riskine duyarlılık değerinin diğer bankalara göre daha yüksek düzeyde çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gümüş ve Nalbantoğlu (2015), çalışmalarında Türk bankacılık sektörünün 2002- 2013 dönemleri itibariyle değişimlerine ve gelişimlerini inceleyerek analiz için seçilen kamu, yerli özel, yabancı ve katılım bankaların performans analizlerini karşılaştırmalı olarak CAMELS yöntemiyle incelemişlerdir. Sermaye yeterliliği açısından katılım ve kamu bankalarının diğer bankalara göre daha iyi durumda oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Aktif kalitesi açısından yerli ve yabancı özel bankaların sektör ortamların üzerinde değerler aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Karlılık bileşeni açısından en iyi performansı yerli özel bankaların gösterdiği gözlemlenmiştir. Likidite bileşeni açısından bütün bankaların paralel bir seyir gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Piyasa riskine duyarlılık bileşeni açısından ise katılım ve yabancı sermayeli bankaların daha iyi performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Gündoğdu (2017) çalışmasında, aktif büyüklüklerine göre 2005-2015 dönemleri itibariyle Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 10 bankanın finansal performansını CAMELS sistemi ile

değerlendirmiştir. Türk bankacılık sektörünün 2005 yılında ciddi oranda zarar ettiği ve 2006 yılında Yapı Kredi Bankası hariç diğer 9 bankada iyileşmeler görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Akbank'ın, Halkbank'ın, Garanti Bankası'nın, İş Bankası'nın, Vakıf Bank'ın ve Ziraat Bankası'nın 2005-2015 dönemleri için pozitif performans gösterdiği, Finansbank, Denizbank, Yapı Kredi Bankası ve TEB bankalarının kötü performans gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. 2008 krizi sonrasında Akbank, İş Bankası, Vakıflar Bankası ve Ziraat Bankasında küçük düşüşler görüldüğü, Garanti Bankası ve Halkbank'ın bu dönemden itibaren yükselişe geçtiği gözlemlenmiştir. 10 banka içerisinde en iyi gelişme gösteren bankanın Ziraat Bankası olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bayramoğlu ve Gürsoy (2017) çalışmalarında, Türkiye'de faaliyet gösteren 25 tane mevduat bankasının 2005-2015 dönemleri itibariyle risk ve performans analizini CAMELS Derecelendirme Sistemi ile hem bireysel hem de sektörel ölçekte incelemişlerdir. Bireysel bazda yapılan değerlendirme sonuçlarına göre; kamu sermayeli bankaların güçlü bir mali yapılarının olduğuna, özel bankaların sermaye yeterliliği ve likidite bileşenleri açısından güçlü olduğu, yönetim kalitesi açısından zayıf bir performans sergiledikleri, yabancı sermayeli bankalarda ise varlık kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından güçlü, yönetim kalitesi ve likidite açısından zayıf performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Türk bankacılık sektörünün sektörel bazda, sermaye yeterliliği, varlık kalitesi ve likidite bileşenleri açısından güçlü, yönetim kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından zayıf performans gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

3. CAMELS DERECELENDİRME SİSTEMİ

Finansal sistem içerisinde, bankaların faaliyet alanlarının hızla artması, yaşanan mali krizler ve bankacılık sektörünün gelişimi, bazı gelişmiş ülkelerde denetim ve gözetimin önemini gündeme getirmiştir. CAMELS derecelendirme sistemi bankaların finansal yapı bozukluklarını tahmin etmek ve finansal sıkıntı yaşayabilmesi muhtemel olan bankaların belirlenmesi amacıyla geliştirilmiş bir sistemdir. CAMELS sisteminin uygulanması ülkeden ülkeye farklılıklar gösterse de sistemin amacı bankaların finansal sağlamlık derecelerinin ölçülmesidir. Bankacılık sektörünü uzaktan ve yerinde gözetim sistemi olarak değerlendiren CAMELS, sermaye yeterliliği, aktif kalitesi, yönetim yeterliliği, kârlılık, likidite ve piyasa riskine duyarlılık konularını ölçmektedir (Gasbarro ve diğerleri, 2002: 248). Bileşenlerin ne anlama geldiği aşağıda ifade edilmiştir.

Sermaye Yeterliliği: Bankaların maruz kaldığı riskler sebebiyle meydana gelebilecek zararlara karşı yeterli düzeyde kaynak bulundurulması gerekliliğini ifade etmektedir. BDDK tarafından düzenlenen yönetmeliğe göre bankalar, %8 oranından az olmamak koşulu ile sermaye yeterlilik oranını hesaplamalı, iyi yönetebilmeli ve raporlamalıdır (Bankacılık Kanunu, 2005: 9552). Bankalar için sermaye yeterlilik düzeyini belirleyen bu bileşen bankacılık sisteminde, risklerin meydana gelmesiyle birlikte oluşan zararların önüne geçilebilmesi ve bankaların kullanabilecekleri sermaye miktarının belirlenerek sermayelerini güvence altına alabilmek açısından önemli bir husustur. Dolayısıyla bankaların sermaye yeterliliklerine negatif yönde etki edebilecek kredi riski, piyasa riski ve faiz riski gibi faktörler ölçülmeli, sağlam ve güçlü faaliyet yapısının sürdürülmesine yönelik asgari sermaye yükümlülük oranı tespit edilmelidir. Bu sebeple bankaların sermayelerini tutar ve kalite açısından değerlendiren finansal rasyolar ile sermaye yeterliliği bileşeni ölçülmektedir (Aytekin ve Sakarya, 2013: 34-35).

Aktif Kalitesi: Bir bankanın finansal açıdan sağlamlığını ve varlıklarının taşıdığı riskleri gösteren bileşen, aktif kalitesidir. Ayrıca bu bileşen, bankaların mevcut finansal durumları ile ileriki dönemlerde gösterecekleri finansal kapasitelerinin değerlendirilmesi konusunda da önemlidir. Banka varlıkları içerisinde en fazla pay kredilere verildiği için, aktiflerin kalitesini değerlendirme ölçütlerinin çoğu da kredilerin kalitesine yöneliktir (İlgin, 2013: 80).

Yönetim Yeterliliği: Bankaların sunmuş oldukları hizmetler ve faaliyet alanlarına bağlı olarak meydana gelen riskleri tespit etme, ölçme, izleme ve kontrol etme konularında bankaların becerilerini değerlendiren bileşendir. (Kandemir ve Arıcı, 2013: 65).

Kârlılık: Kârlılık bileşeninde, mevcut durumun devamlılığının yanı sıra elde edilen kazançların tarihsel ve kalite durumlarının değerlendirilmesi konuları üzerinde durulmaktadır. Bankaların kârlı ve verimli çalışıp çalışmadıklarının yanı sıra maliyetlerini asgari seviyede tutup tutmadıkları da değerlendirilmektedir (Kaya, 2001: 4).

Likidite: Bankalarda likidite, aktiflerinin nakit olarak alınan ödeme araçlarına kısa sürede dönüştürülebilir olmasıyla sağlamaktadır. Bir bankanın likidite durumuna not verilirken, fonlama gereksinimi ile mevcut likit kaynakları karşılaştırılır, bankanın sektördeki büyüklüğü ve risk görünümüyle ilgili olarak fon yönetimi uygulamalarının yeterliliği dikkate alınır (Ariçelik, 2010: 84).

Piyasa Riskine Duyarlılık: Basel Komitesinin 1997 yılında CAMEL sistemine piyasa riskini eklemesi ile sistem CAMELS adını almıştır. Piyasa riskine duyarlılık bileşeni ile piyasa fiyatlarında, kurlarda, faiz oranlarında veya hisse senedi fiyatlarındaki değişimlerin bankaların mali durumlarını ya da mevcut sermaye düzeylerini etkileme dereceleri değerlendirilir. Sermaye varlıklarını fiyatlama modelinde ifade edilen riski içeren bu risk, sistematik bir risk olmakla birlikte mali, politik, yasal veya uluslararası ekonomik bir olaydan kaynaklanabilmektedir (Uysal, 2010: 21).

Bankalarda altı CAMELS bileşeni değerlendirilerek, CAMELS değerlendirme sistemi oluşturulmaktadır. Bu değerlendirme sistemi oluşturulurken çok sayıda finansal oran kullanılmakta ve değerlendirme 1 ile 5 arasında ölçek kullanılarak yapılmaktadır. '1' ölçeği her açıdan güçlü olan bankaları, '2' ölçeği genel olarak güçlü olan bankaları, '3' ölçeği bankanın performansında sorunlar olduğunu ve analizi yapanın bu alanlara yönelmesi gerektiğini, '4' ölçeği kötü, güvenilir olmayan ve ciddi mali problemleri olan bankaları, '5' ölçeği ise ciddi oranda güvensiz olan ve batma riski taşıyan bankaları ifade etmektedir (Gibert ve diğerleri, 2002: 48).

4. AMAÇ VE ÖNEM

Finansal sitemde politika belirleme, kaydi para yaratma, fon aktarma gibi önemli görevler üstlenen bankaların finansal durumlarının ve performanslarının analiz edildiği bu çalışmada, tek tek bankalara ve sektöre yönelik önemli değerlendirmelerde bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve BIST'te kayıtlı olan 11 mevduat bankasının 2009-2016 yıllarını kapsayan 8 yıllık dönem içerisinde göstermiş oldukları finansal performanslarını CAMELS derecelendirme sistemi ile analiz etmektir. Bankaların finansal kriz sonrası dönemde göstermiş oldukları performansın değerlendirilmesi amacıyla analiz dönemi olarak 2009-2016 yıllarını kapsayan 8 yıllık süre seçilmiştir.

5. KISITLAR

Çalışmaya sadece Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankaları ve bu bankalardan da hisse senetleri BIST'te işlem görenler analize dahil edilmiştir. Katılım, yatırım ve kalkınma bankalarının işleyiş farklılıkları olduğu için ve incelenen dönemler itibariyle finansal verilerinin bulunmadığı için analize dahil edilmemişlerdir. Analiz sonucunda elde edilen veriler hem incelenen dönemler itibariyle hem seçilen bankalar bazında hem de bileşenlere verilen değerler bakımından çalışmaya konu olan bankaların durumlarını göstermektedir. Başka bir ifadeyle analiz sonuçlarının diğer sektörler ve diğer banka veya banka grupları için genelleme yapılarak yorumlanması yanlış olacaktır. Ayrıca finansal performansları analiz edilen bankaların aldıkları olumlu veya olumsuz notların gelecek dönemler içinde de tekrar edebileceği yönünde bir öngöründe bulunmak doğru olmayacaktır.

6. VERİ SETİ VE YÖNTEM

Çalışmada kullanılan veriler, Türkiye Bankalar Birliği'nin her yıl yayınladığı "Seçilmiş Rasyolar 2006-2016" istatistik raporlarından elde edilmiştir. Analizde kullanılan veriler kamuya açık veriler olma özelliği taşımaktadır. Çalışmanın kısıtını BIST'te kayıtlı mevduat bankalarının oluşturmasından dolayı analizde 11 adet banka kullanılmıştır. Bunlardan 2 adedi kamu sermayeli, 5 adedi özel sermayeli, 4 adedi de yabancı sermayeli mevduat bankalarıdır. Çalışmada Türkiye Halk Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. kamu sermayeli, Akbank T.A.Ş., Türkiye İş Bankası A.Ş., Şekerbank T.A.Ş., Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş., Yapı Kredi Bankası A. Ş. özel sermayeli, Türkiye Garanti Bankası A. Ş., Deniz Bank A.Ş., ICBC Turkey Bank A.Ş., QNB Finansbank A. Ş. yabancı sermayeli mevduat bankaları olarak finansal performansları analiz edilen bankalardır (KAP, 2018).

Analizde 24 adet finansal oran kullanılmıştır. Bu oranlar hem bankaların bilanço ve gelir tabloları incelenerek hem de literatürde yapılan çalışmalardan ve yazarların özel

değerlendirmelerinden yola çıkılarak seçilmiştir. Bileşenlerin ağırlıklandırılmasında, daha önce yapılan çalışmalardan ve öznel değerlendirmemelerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda sermaye yeterliliği, aktif kalitesi ve likidite bileşenlerine %20 oranında, kârlılık ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerine %15 oranında ve yönetim kalitesi bileşenine %10 oranında değer verilmiştir. Analizde kullanılan CAMELS bileşenleri ve bileşenlerin değerini ölçmek için kullanılan finansal oranlar Tablo 1’de verilmiştir. Alt oranlamalar daha sonraki yorumlamalarda kolaylık sağlanması amacıyla harf verilerek sınıflandırılmıştır. Alt oranların bileşenleri olumlu veya olumsuz etkileme yönlerine bakılarak ilişkinin yönü belirlenmiştir. Örneğin; Özkaynaklar/Toplam Aktifler oranının artması bankanın sermaye yeterlilik oranını arttıracaktır. Dolayısıyla ilişkinin yönü bileşeni olumlu yönde etkileyecektir. Takipteki Krediler/ Toplam Krediler ve Alacaklar oranının artması bankanın aktif kalitesini düşüreğinden ilişkinin yönü bileşeni olumsuz yönde etkilemektedir.

Tablo 1: CAMELS Bileşenleri, Belirlenen Rasyolar ve Ağırlık Değerleri

BİLEŞENLER VE RASYOLAR	Kısaltma	İlişkinin Yönü	Oranlara Verilen Ağırlık	Bileşenlere Verilen Ağırlık
SERMAYE YETERLİLİĞİ	C			20%
1.Sermaye Yeterliliği Oranı	C1	(+)	30%	
2.Özkaynaklar / Toplam Aktifler	C2	(+)	30%	
3.(Özkaynaklar-Duran Aktifler) / Toplam Aktifler	C3	(+)	20%	
4.Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	C4	(-)	20%	
AKTİF KALİTESİ	A			20%
1.Takipteki Krediler (brüt) / Toplam Krediler ve Alacaklar	A1	(-)	30%	
2.Duran Aktifler / Toplam Aktifler	A2	(-)	20%	
3.Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	A3	(-)	30%	
4. Toplam krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	A4	(+)	20%	
YÖNETİM YETERLİLİĞİ	M			10%
1.Şube Başına Net Kâr	M1	(+)	25%	
2.Personel Gideri/ Diğer Faliyet Giderleri	M2	(-)	25%	
3.Faiz Dışı Gelirler (Net) / Diğer Faaliyet Giderleri	M3	(+)	25%	
4.Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	M4	(+)	25%	
KÂRLILIK	E			15%
1.Vergi Öncesi Kâr / Toplam Aktifler	E1	(+)	20%	
2.Toplam Gelirler / Toplam Giderler	E2	(+)	20%	
3.Net Dönem Kârı (Zararı) / Özkaynaklar	E3	(+)	30%	
4. Dönem Net Kârı (zararı) / Toplam Aktifler	E4	(+)	30%	
LİKİDİTE DURUMU	L			20%

1.Likit Aktifler / Toplam Aktifler	L1	(+)	25%	
2.Yabancı Para Likit Aktifler / Yabancı Para Pasifler	L2	(+)	25%	
3.Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	L3	(+)	25%	
4.Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	L4	(+)	25%	
PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK	S			15%
1.Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	S1	(-)	25%	
2.Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	S2	(+)	25%	
3.Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	S3	(+)	25%	
4.Yabancı Para Aktifler / Yabancı Para Pasifler	S4	(+)	25%	

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Çalışmanın uygulama kısmında bankaların 2009-2016 yılı CAMELS bileşik değerleri aşağıdaki adımlar takip edilerek incelenmiştir (Gündoğdu, 2017: 31-32; Aytekin ve Sakarya, 2013: 39):

1. *Adım: Verilerin Oluşturulması:* Performans analizi yapılan 11 bankanın 2009-2016 yıllarına ait 6 bileşen bazında ve bu bileşenlerle ilişkili 24 finansal oran yardımıyla çalışmanın veri seti oluşturulmuştur.
2. *Adım: Referans Değerinin Oluşturulması:* 11 bankanın 8 yıllık dönem için 24 finansal oranı ayrı ayrı analiz edilmiştir. Başka bir ifadeyle söz konusu yıla ilişkin 264 (11*24) finansal oranın, aritmetik ortalaması alınarak her yıl için referans değerleri hesaplanmıştır.
3. *Adım: Banka Değerinin Oluşturulması:* Her bir bankanın ilgili yıla ait finansal oranı hesaplanmıştır. (Bu değerler TBB'nin yayınladığı istatistik raporlarda hesaplanmış olarak bulunmaktadır.)
4. *Adım: Endeks Değerinin Oluşturulması:* Her bankanın ilgili yıla ait banka değerinin yine ilgili yıla ait referans değere bölünüp 100 ile çarpılmasıyla hesaplanmıştır.
5. *Adım: Sapma Değerinin Oluşturulması:* Analizde kullanılan 24 finansal oranının bileşenleri etkileme yönlerine göre (+), (-) hesaplanan değerdir. İlişkinin yönü (+) ise endeks değerden 100 çıkarılarak, ilişkinin yönü (-) ise 100 'den endeks değer çıkarılarak hesaplanmıştır.
6. *Adım: Sapma Değerinin Ağırlıklandırılması:* 11 bankanın, her bir finansal oran için bulunan sapma değerinin, oranlara verilen ağırlık değerlerinin çarpılmasıyla hesaplanmıştır.
7. *Adım: Ağırlıklı Sapma Değerlerin Toplanması:* Altıncı adımda hesaplanan ağırlıklı sapma değerlerin her bileşen bazında ayrı ayrı toplanmasıyla hesaplanmıştır.
8. *Adım: Toplam Ağırlıklı Sapma Değerlerin Bileşen Bazında Ağırlıklandırılması:* Yedinci adımda bulunan toplam ağırlıklı sapma değerlerin, bileşenlere verilen ağırlık değerleri ile çarpılarak hesaplanmıştır.
9. *Adım: Bileşik CAMELS Değerlerinin Hesaplanması:* Sekizinci adımda bulunan sapma değerlerin bileşen bazındaki ağırlık değerlerinin toplanmasıyla hesaplanmıştır.
10. *Adım: CAMELS Notu Verilmesi:* Hesaplanan CAMELS bileşen değerlerine 1 ile 5 skalasında not verilir.

Çalışmada endeks değer hem grup bazında hesaplanmış hem de banka bazında hesaplanmıştır. Ayrıca 10. adım olan CAMELS notu hesaplaması yapılmamıştır. Çalışmanın herkese açık olan nicel veriler ile yapılması ve analizde kullanılan bankalara ait nitel verilerin bulunmaması sebeplerinden ötürü CAMELS notu verilmesinden kaçınılmıştır. Tek bir notu yorumlamak yerine her bileşene ait

bileşik CAMELS değerlerinin yorumlanmasının daha sağlıklı olacağı düşünülmüştür (Kandemir ve Arıcı, 2013: 73).

7. BULGULAR

Çalışmada bankaların göstermiş oldukları performans hem grup bazında hem de banka bazında incelenmiştir. Bankalar ilk olarak grup bazında incelenmiş ve Tablo 2’de kamu sermayeli, özel sermayeli ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının 2009-2016 yılları CAMELS bileşik değeri verilmiştir.

Tablo 2: 2009-2016 Yılları İtibariyle Grup Bazında CAMELS Bileşik Değerleri

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ort
KSMB	1,42	1,33	4,34	4,75	5,95	4,77	7,82	2,43	4,10
C	-1,45	3,47	8,64	7,48	4,97	5,07	10,48	7,00	5,71
A	4,20	0,03	1,62	0,25	3,23	0,44	1,62	2,02	1,68
M	2,82	7,60	12,72	10,88	7,22	10,11	13,92	1,61	8,36
E	15,80	13,77	21,30	17,68	17,93	13,24	25,73	6,14	16,45
L	-7,41	-15,12	-15,95	-4,17	5,36	-1,21	-8,49	-7,59	-6,82
S	-1,99	5,48	6,77	1,95	-1,18	6,06	12,33	7,09	4,56
ÖSMB	0,45	2,98	-2,34	1,61	1,30	2,69	2,08	-0,44	1,04
C	2,34	5,55	-4,03	-0,90	-1,93	-1,74	-0,21	-5,50	-0,80
A	0,56	0,24	3,73	9,23	6,07	5,57	3,45	-0,42	3,56
M	1,91	4,65	-2,01	2,74	3,71	5,14	7,87	8,73	4,09
E	-3,28	5,65	-12,86	-1,95	4,34	5,34	5,13	1,37	0,47
L	0,90	2,17	2,71	0,30	-1,76	2,93	-2,89	-5,54	-0,15
S	-0,04	0,09	-4,61	-0,63	-1,34	0,17	3,00	5,18	0,23
YSMB	-1,28	-4,39	0,75	-4,39	-4,59	-5,75	-6,51	-0,67	-3,35
C	-2,21	-2,04	0,72	-2,62	-0,08	-0,36	-4,98	3,37	-1,02
A	-2,80	-5,83	-5,47	-11,66	-9,20	-7,19	-5,12	-0,49	-5,97
M	-3,80	-10,86	-3,84	-8,86	-8,25	-11,48	-16,80	-11,72	-9,45
E	-3,80	-9,59	5,42	-6,39	-14,39	-13,30	-19,28	-4,78	-8,26
L	2,58	0,71	4,59	1,71	-0,47	-3,06	7,86	10,72	3,08
S	1,05	-2,89	2,38	-0,19	2,27	-3,24	-9,92	-10,02	-2,57

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Tablo 2’ye göre, KSMB CAMELS bileşik değerleri açısından analiz dönemi boyunca pozitif değerler olarak sektör ortalamasının üzerinde performans göstermişlerdir. En düşük değerini 2010 (1,33) yılında, en yüksek değerini ise 2015 (7,82) yılında almıştır. İncelenen dönemler itibariyle KSMB’nın CAMELS bileşik endeks değer ortalaması 4,10 olarak hesaplanmıştır. 2009 yılında sermaye yeterliliği, 2013 yılı hariç diğer yıllarda likidite yeterliliği açısından negatif ve 2009-2013 yıllarında piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından negatif değerler alan KSMB, genel itibariyle Türk bankacılık sektöründe performans anlamında en iyi banka grubunu temsil etmektedir. Bu bağlamda KSMB’nın sadece likidite endeks ortalaması negatif çıkmıştır. Sermaye yeterliliği, yönetim, kârlılık ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından en iyi performans değerine sahip olan KSMB’nın kârlılık durumlarını ve aktiflerini yönetmede başarılı oldukları ve piyasada oluşabilecek risklere karşı daha az kırılgan oldukları söylenebilir.

Tablo 2'ye göre, ÖSMB CAMELS bileşen değerleri açısından 2011 ve 2016 yıllarında negatif diğer yıllarda pozitif değerler almışlardır. Ayrıca 2011 yılı CAMELS bileşik değerleri bazında en düşük performans gösteren banka grubu olmuştur. En yüksek CAMELS bileşik değeri 2010 (2,98) yılı, en düşük değeri ise 2011 (-2,34) yılıdır. İncelenen dönemler itibarıyla CAMELS bileşik endeks değer ortalaması 1,04 olarak hesaplanmıştır. Sermaye yeterliliği ve likidite bileşenleri endeks ortalaması dışında pozitif değerler alan ÖSMB, Türk bankacılık sektöründe performans anlamında ikinci en iyi banka grubunu temsil etmektedir. Aktiflerini yönetme konusunda en iyi banka grubu olan ÖSMB, likidite yeterliliği ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri açısından kırılmalı bir yapıya sahiptir.

Tablo 2'ye göre, YSMB CAMELS bileşen değerleri açısından 2011 yılı hariç diğer yıllarda negatif değerler olarak sektör ortalamasının altında kalmışlardır. En yüksek CAMELS bileşen değerini 2011 (0,75) yılında, en düşük değerini ise 2015 (-6,51) yılında almıştır. İncelenen dönemler itibarıyla CAMELS bileşik endeks değer ortalaması -3,35 olarak hesaplanmıştır. YSMB'nın sermaye yeterlilik düzeyinin düşük olduğunu, aktiflerini yönetme konusunda başarısız olduğunu, karlılık açıdan iyi durumda olmadığı, piyasada oluşabilecek risklere karşı fazla kırılmalı olduğu, bu yüzden yönetim yeterliliği açısından başarısız olduğu söylenebilir. YSMB, diğer banka gruplarına göre işletme sermayesi yeterliliği ve borçlarını dönen varlıklarıyla ödeyebilme gücü açısından iyi bir performans değerine sahiptir. Piyasalarda meydana gelebilecek likidite sıkışıklığında nakit sıkıntısı yaşamayacaktır.

Çalışmada ikinci olarak tek tek banka bazında analiz yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3'te verildiği gibidir.

Tablo 1: 2009-2016 Dönemi Banka Bazında CAMELS Bileşik Değerleri

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	ORT
AKBANK	24,67	23,97	20,18	25,08	18,96	25,66	28,57	30,17	24,66
C	33,36	13,09	9,43	17,35	2,59	13,36	19,66	21,06	16,24
A	44,29	50,69	54,64	63,38	60,37	58,30	52,69	51,99	54,54
M	30,01	24,12	16,63	28,36	21,87	31,68	40,35	44,50	29,69
E	24,04	15,98	9,17	10,15	16,57	28,25	34,28	33,14	21,45
L	19,14	43,69	33,28	35,09	19,72	27,98	26,83	31,56	29,66
S	-8,63	-15,55	-15,56	-16,28	-15,02	-11,15	-2,95	-1,18	-10,79
DENİZ	-4,46	-16,29	1,49	-2,28	-16,05	-9,26	-4,31	-6,38	-7,19
C	-15,65	-45,16	-14,86	-12,69	-39,97	-28,69	3,64	-6,86	-20,03
A	-2,82	-4,76	-3,65	-11,25	-7,43	-6,32	-25,12	-10,53	-8,99
M	-11,67	-21,56	-8,55	-14,82	-22,60	-22,28	-17,35	-11,78	-16,32
E	18,81	-9,44	33,54	12,85	-29,13	-17,46	0,33	-25,98	-2,06
L	-17,96	-13,07	1,64	5,31	-2,12	14,61	8,40	9,00	0,73
S	7,81	-0,79	4,62	6,64	3,20	-2,23	-0,04	2,49	2,71
FİNANS	-8,13	-6,74	-3,47	-7,81	-7,91	-5,74	-13,83	-10,36	-8,00
C	-33,47	-20,63	-11,94	-14,09	-0,45	-11,40	-19,42	-29,75	-17,64
A	-8,32	-16,65	-24,83	-28,55	-25,69	-18,28	-22,86	-14,51	-19,96
M	-15,83	-9,31	-3,14	-2,46	-9,48	3,89	-8,01	-9,82	-6,77
E	-0,95	13,38	12,92	-0,56	-15,79	2,64	-5,98	2,06	0,96
L	19,33	4,05	10,07	1,21	2,20	-9,72	-16,49	2,83	1,68
S	-12,74	-7,79	1,64	5,39	1,34	9,06	-2,55	-9,36	-1,88
GARANTİ	22,77	20,18	21,70	13,99	10,99	10,21	10,43	7,74	14,75

C	16,07	27,33	23,93	18,80	15,33	9,68	18,78	15,00	18,11
A	16,65	16,00	18,28	17,21	16,97	15,37	8,23	7,30	14,50
M	48,22	31,60	37,50	20,65	19,83	26,93	30,19	29,69	30,58
E	30,00	21,42	28,29	12,02	10,82	23,40	35,70	36,16	24,72
L	35,37	31,04	25,78	24,06	11,29	4,11	-9,21	-16,42	13,25
S	-1,12	-7,10	0,72	-12,58	-8,91	-12,18	-10,01	-12,19	-7,92
HALK	-4,43	2,34	6,65	9,30	8,15	3,51	7,44	0,07	4,13
C	-8,44	-8,44	4,61	9,34	4,08	9,78	13,26	6,88	3,88
A	6,03	2,10	4,33	2,64	6,31	-3,39	2,93	4,99	3,24
M	1,21	14,47	22,58	23,94	18,76	9,23	13,90	-3,68	12,55
E	35,21	42,29	48,08	44,14	41,06	22,21	31,13	0,06	33,02
L	-41,94	-33,33	-26,78	-12,14	-6,72	-11,79	-16,79	-12,46	-20,24
S	-6,41	4,06	4,99	2,11	-4,13	2,26	9,97	3,66	2,06
ICBC	-15,30	-14,72	-18,01	-21,31	-5,41	-18,21	-18,33	-27,08	-17,30
C	24,23	30,31	5,75	-2,50	24,79	28,97	-22,92	9,72	12,29
A	-16,72	-17,92	-18,23	-24,06	-20,67	-19,52	19,27	33,21	-8,08
M	-35,92	-44,17	-41,18	-37,38	-20,76	-54,46	-72,04	-56,96	-45,36
E	-63,05	-63,73	-53,04	-49,88	-23,47	-61,76	-107,19	-69,64	-61,47
L	-26,43	-19,19	-19,14	-23,73	-13,27	-21,23	48,73	40,80	-4,18
S	10,23	10,23	2,55	-0,23	13,45	-7,60	-27,08	-25,89	-3,04
İŞBANK	8,54	3,54	0,82	0,35	-0,68	5,15	2,82	1,99	2,82
C	2,51	7,05	5,12	8,72	4,82	9,09	6,32	5,22	6,11
A	-7,36	-10,42	0,26	1,49	5,20	6,19	2,88	1,88	0,01
M	23,73	13,88	12,78	15,81	5,02	13,98	10,76	7,69	12,96
E	3,35	9,94	6,79	10,34	7,41	17,00	16,40	19,69	11,36
L	50,61	27,29	5,90	-5,96	-1,22	8,94	3,82	3,61	11,62
S	-23,27	-27,47	-24,90	-24,19	-27,03	-24,32	-22,10	-25,85	-24,89
ŞEKER	-18,17	-15,31	-11,78	-5,64	-14,14	-17,35	-22,92	-30,32	-16,96
C	-11,95	-11,37	-2,75	-7,03	-4,02	-12,22	-10,69	-26,92	-10,87
A	-21,23	-27,42	-37,00	-20,46	-39,18	-47,58	-45,40	-51,97	-36,28
M	-26,16	-18,28	-18,49	-0,42	-13,18	-9,88	-18,39	-11,36	-14,52
E	-17,53	-21,03	-37,31	0,59	-15,39	-6,82	-46,61	-46,89	-23,87
L	-22,46	-18,55	11,33	-23,74	-25,82	-24,05	-24,70	-50,68	-22,33
S	-11,99	7,58	9,01	30,42	21,90	9,52	13,75	25,07	13,16
TEB	-4,60	0,34	-14,89	-9,23	-4,86	-3,63	4,68	0,22	-4,00
C	-13,09	-22,16	-16,66	-24,36	-10,79	-20,37	-12,12	-25,49	-18,13
A	7,93	16,89	6,62	12,50	10,72	12,29	16,13	11,44	11,81
M	-25,66	-17,41	-34,83	-25,16	-19,36	-14,92	-0,96	-4,33	-17,83

E	-27,19	-15,33	-54,69	-25,04	-20,08	-6,17	25,19	1,59	-15,21
L	4,41	17,52	-3,79	-5,47	-6,17	-5,95	-12,81	1,60	-1,33
S	14,61	12,86	-2,93	3,39	8,90	10,64	18,36	19,37	10,65
VAKIFLAR	7,28	0,33	-6,45	1,03	3,75	6,02	8,36	2,96	2,91
C	5,55	6,03	-29,75	5,62	5,87	0,36	7,69	7,12	1,06
A	2,38	-2,04	-1,09	-2,14	0,15	4,27	1,09	-0,96	0,21
M	4,42	0,72	2,86	-2,18	-4,31	10,99	13,94	6,89	4,16
E	-3,60	-14,76	-5,49	-3,22	-5,19	4,27	20,33	12,21	0,57
L	27,12	3,09	-5,13	3,80	17,44	9,38	-0,20	-2,71	6,60
S	2,43	7,03	8,55	1,79	1,77	9,87	14,69	10,52	7,08
YAPI KREDİ	-8,31	-1,07	-5,83	-1,69	7,21	2,20	-2,07	-4,23	-1,72
C	0,89	0,20	-15,31	0,84	-2,25	1,43	-0,82	-1,35	-2,05
A	-24,76	-6,48	-4,90	-10,76	-6,75	-1,33	-9,05	-15,42	-9,93
M	14,06	20,51	13,85	3,25	24,21	4,84	7,61	7,16	11,94
E	0,91	21,28	11,75	-5,82	33,21	-5,55	-3,60	-0,70	6,43
L	-47,19	-42,55	-33,16	1,57	4,67	7,71	-7,58	-13,79	-16,29
S	29,08	23,05	11,31	3,54	4,54	6,61	7,96	8,48	11,82

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Akbank'ın CAMELS bileşik değeri 8 yıllık dönem boyunca pozitif değerler almıştır. En yüksek CAMELS bileşik değerini 2016 yılında (30,17), en düşük CAMELS bileşik değerini ise 2013 (18,96) yılında almıştır. Ayrıca 8 yıllık dönem boyunca CAMELS bileşik değer endeksi ortalaması 24,66 olarak hesaplanmıştır. Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşeni dışındaki tüm bileşenlerinin endeksi ortalaması pozitif değerler almıştır. Akbank aktif kalitesi ve likidite durumu bileşen değerleri endeksi ortalaması açısından en yüksek değerlere sahip olan bankadır.

Denizbank'ın CAMELS bileşik değerleri 2011 yılı hariç negatif değerler almıştır. En yüksek değerini 2011 (1,49) yılında, en düşük değerini ise, 2010 (-16,29) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibarıyla CAMELS bileşik değeri endeksi ortalaması -7,19 olarak hesaplanmıştır. Bankanın likidite durumu ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri endeksi ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerleri negatiftir.

Finansbank'ın 8 yıllık dönem itibarıyla CAMELS bileşik değerleri negatif değerler almıştır. En yüksek CAMELS bileşik değerini 2011 (-3,47), en düşük değerini ise, 2015 (-13,83) yılında almıştır. İncelenen dönem itibarıyla CAMELS bileşik endeksi değer ortalaması -8,00 olarak hesaplanmıştır. Bankanın kârlılık ve likidite bileşenleri endeksi değer ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerleri negatiftir.

Garanti Bankası'nın CAMELS bileşik değeri 8 yıllık dönem boyunca azalan bir seyir izlemekle beraber pozitif değerler almıştır. En yüksek bileşik değerini 2009 (22,77) yılında, en düşük değerini ise 2016 (7,74) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibarıyla bankanın CAMELS bileşik değer endeksi ortalaması 14,75 olarak hesaplanmıştır. Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşeni dışındaki tüm bileşenlerinin endeksi ortalaması pozitif değerler almıştır. Garanti Bankası sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi bileşenleri endeksi ortalaması açısından en yüksek değerlere sahip olan bankadır.

Halk Bankası'nın CAMES bileşik değerleri 8 yıllık dönem itibarıyla dalgalı bir seyir izlemiştir. En yüksek bileşik değerini 2012 (9,30) yılında, en düşük değerini ise 2009 (-4,43) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibarıyla bankanın CAMELS bileşik değeri endeksi ortalaması 4,13 olarak hesaplanmıştır. Bankanın likidite durumu dışındaki bütün bileşenlerinin endeksi ortalaması

pozitif değerlere sahiptir. Halk Bankası, kârlılık endeks ortalaması açısından en yüksek performans değerine sahip olan bankadır.

ICBC Turkey Bank'ın 8 yıllık dönem boyunca CAMELS bileşik değerleri negatif değerler almıştır. En yüksek bileşik değerini 2013 (-5,41) yılında, en düşük değerini ise 2016 (-27,08) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibariyle bankanın CAMELS bileşik değeri endeks ortalaması -17,30 olarak hesaplanmıştır. Bankanın sermaye yeterliliği bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri negatiftir.

İş Bankası'nın CAMELS bileşik değeri 8 yıllık dönem boyunca dalgalı bir seyir izlemiştir. En yüksek değerini 2009 (8,54) yılında, en düşük değerini 2013 (-0,68) yılında almıştır. Bununla birlikte bankanın incelenen dönemler itibariyle CAMELS bileşik değeri endeks ortalaması 2,82 olarak hesaplanmıştır. Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri pozitifdir.

Şekerbank'ın incelenen dönemler itibariyle CAMELS bileşik değerleri negatif değerler almıştır. İncelenen dönem itibariyle bankanın CAMELS bileşik değerleri endeks ortalaması -16,96 olarak hesaplanmıştır. Piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri negatiftir. Ayrıca Şekerbank piyasa riskine duyarlılık endeks ortalaması açısından en iyi performans değerine sahip olan bankadır.

Türkiye Ekonomi Bankası'nın CAMELS bileşen değerleri 2015 ve 2016 yılı haricinde negatif değerler almıştır. En yüksek değerini 2015 (4,68) yılında, en düşük değerini 2011 (-14,89) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönem itibariyle bankanın CAMELS bileşik değerleri endeks ortalaması -4,00 olarak hesaplanmıştır. Bankanın aktif kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerinin endeks ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerlerinin endeks ortalaması negatiftir.

Vakıf Bank'ın CAMELS bileşik değerleri 2011 yılı hariç pozitif değerler almıştır. En yüksek değerini 2015 (8,36) yılında, en düşük değerini 2011 (-6,45) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönem itibariyle bankanın CAMELS bileşik değerleri endeks ortalaması 2,91 olarak hesaplanmıştır. Bankanın bütün bileşen değerlerinin endeks ortalaması pozitifdir.

Yapı ve Kredi Bankası'nın CAMELS bileşik değerleri 2013 ve 2014 yılları hariç negatif değerler almıştır. En yüksek değerini 2013 (7,21), en düşük değerini 2009 (-8,31) yılında almıştır. Bununla birlikte incelenen dönemler itibariyle bankanın CAMELS bileşik değerleri endeks ortalaması -1,72 olarak hesaplanmıştır. Bankanın yönetim yeterliliği, kârlılığı ve piyasa riskine duyarlılık endeks ortalaması pozitif, diğer bileşen değerleri negatiftir.

8. SONUÇ

Çalışmada hisse senetleri BIST'te işlem gören 11 mevduat bankasının 2009-2016 dönemi finansal performansı, 24 adet finansal oran kullanılarak hem grup bazında hem de banka bazında CAMELS derecelendirme sistemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın ilk kısmında banka grupları bazında yapılan analiz ile hem sektör hem de CAMELS'ı oluşturan bileşenler ayrı değerlendirilmiştir. İkinci kısmında ise banka bazında yapılan analizler sektör ve bileşenler bazında ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Çalışmada, 11 mevduat bankasının 8 yıllık dönem içerisinde gösterdikleri finansal gelişimi ortaya konulmaktadır. Bankaların finansal gelişim süreçlerinin yanı sıra ekonomide meydana gelebilecek olası risklere karşı, ne kadar güçlü kalabilecekleri de çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

Kamu sermayeli mevduat bankalarının değerlendirilmesi;

- CAMELS bileşik değeri açısından en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşik değerini 2015 (7,82) yılında, en düşük bileşik değerini ise 2010 (1,33) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibariyle CAMELS bileşik değerinin endeks ortalaması 4,10 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç Ilgın (2013) 'ın yapmış olduğu çalışmasıyla farklı çıkmıştır.
- Sermaye yeterliliği bileşen değeri açısından en yüksek performansı gösteren banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2015 (10,48), en düşük bileşen değerini ise 2009 (-1,45) yılında almıştır. Bu sonuç Ege ve diğerleri (2015) 'nin, Öner ve Nalbantoğlu (2015)'nin çalışmasıyla aynı yönde, Ilgın (2013) 'nın çalışmasıyla farklı yönde çıkmıştır.

- Aktif kalitesi bileşen değeri açısından sektörde ikinci en yüksek performansa sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2009 (4,20), en düşük bileşen değerini ise 2010 (0,03) yılında almıştır.
- Yönetim yeterliliği bileşen değeri açısından en yüksek performansa sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2015 (13,92), en düşük bileşen değerini ise 2016 (1,61) yılında almıştır. Ilgın (2013)'nın çalışmasında özel sermayeli bankalar, Kandemir ve Arıcı (2013)'nin çalışmasında yabancı sermayeli bankalar en iyi performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur.
- Kârlılık bileşen değeri açısından en yüksek performansa sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2015 (25,73), en düşük bileşen değerini ise 2016 (6,14) yılında almıştır. Bu sonuç Ilgın (2013), Kandemir ve Arıcı (2013), Ege ve diğerleri (2013) ve Bayramoğlu (2017) çalışmalarıyla aynı yönde çıkmıştır.
- Likidite durumu bileşen değeri açısından en düşük performansa sahip olan banka grubu olmuştur. İncelenen 8 yıllık dönem boyunca negatif değerler almıştır.
- Piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri açısından en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2015 (12,33), en düşük bileşen değerini ise 2009 (-1,99) yılında almıştır. Bu sonuç Ege ve diğerleri (2013)'nin çalışmasıyla aynı yönde çıkmıştır. Bayramoğlu (2017)'nin ve Kandemir ve Arıcı (2013) 'nın çalışmalarında yabancı sermayeli bankalar en iyi performansı gösteren banka grupları olmuştur.
- Analize dahil edilen KSMB, Halkbank ve Vakıflar Bankası'dır. Halkbank'ın hem bileşenler hem de CAMELS bileşik değerleri açısından incelenen dönemler itibariyle Vakıflar Bankasına göre daha yüksek değerler aldığı görülmüştür.

Kamu sermayeli mevduat bankalarının incelenen dönemler itibariyle kârlılık oranları sektör ortalamasına ya çok yakın değer almış ya da sektör ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Aktif yönetimleri ve kredi politikalarında bazı yıllar itibariyle sıkıntı yaşanmıştır. Kamu sermayeli bankalarının kredi kullandırma standartlarında iyileştirme yapmaları gerekmektedir. Kredi tahsilat süresinin uzaması bankaların aktif kalitelerine ve kârlılıklarına zarar vermektedir. Sermaye yeterlilik oranları hem sektör ortalamasının hem de asgari sermaye yeterlilik düzeyinin (%8) üzerindedir. Bununla birlikte bilanço içi döviz pozisyonunun özkaynakları içerisindeki oranının sektör ortalamasının altında olması KSMB'nı döviz kuru riskine karşı korumaktadır. Kârlılık, aktif yönetimi ve risklere karşı tedbirli bir politika izlemeleri yönetimin kalitesine olumlu yönde yansımıştır. Ancak piyasada meydana gelebilecek likidite yetersizliği durumunda KSMB'nın büyük sorunlar yaşayabileceği söylenebilir. Likit aktif değerlerinin en azından likidite sıkışıklığı olduğu dönemlerde müşterilerinin ihtiyaçlarına karşılık verebilecek düzeye çekmesinde fayda olacağı düşünülmektedir.

Özel sermayeli mevduat bankalarının değerlendirilmesi;

- CAMELS bileşik değerleri açısından sektörde ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşik değerini 2010 (2,98) yılında, en düşük bileşik değerini ise 2011 (-2,34) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibariyle CAMELS bileşik değerinin endeks ortalaması 1,04 olarak hesaplanmıştır.
- Sermaye yeterliliği bileşen değeri açısından ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2010 (5,55), en düşük bileşen değerini ise 2016 (-5,50) yılında almıştır.
- Aktif kalitesi bileşen değeri açısından sektörde en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2012 (9,23), en düşük bileşen değerini ise 2016 (-0,42) yılında almıştır. Bu sonuç Ilgın (2013)'nın, Kandemir ve Arıcı (2013)'nin, Ege ve diğerleri (2013)'nin ve Bayramoğlu (2017)'nin çalışmalarıyla farklı yönde çıkmıştır.
- Yönetim yeterliliği bileşen değeri açısından ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2016 (8,73), en düşük bileşen değerini ise 2011 (-2,01) yılında almıştır.
- Kârlılık bileşen değeri açısından ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2010 (5,65), en düşük bileşen değerini ise 2011 (-12,86) yılında almıştır.

- Likidite durumu bileşen değeri açısından ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2011 (2,93), en düşük bileşen değerini ise 2016 (-5,54) yılında almıştır.
- Piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri açısından ikinci en yüksek performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2016 (5,18), en düşük bileşen değerini ise 2011 (-4,61) yılında almıştır.
- Analize dâhil edilen ÖSMB, Akbank, Şekerbank, Türkiye Ekonomi Bankası, İş Bankası ve Yapı ve Kredi Bankasıdır. Bu bankalar CAMELS bileşik değerleri ve bileşen değerleri açısından en yüksek performanstan en düşük performansa göre; Akbank, İş Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, Türkiye Ekonomi Bankası ve Şekerbank şekilde sıralanmıştır.

Özel sermayeli mevduat bankaları incelenen dönemler itibariyle genellikle sektörün takipçisi olmuştur.

Yabancı sermayeli mevduat bankalarının değerlendirilmesi;

- CAMELS bileşik değeri açısından sektörde en düşük performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşik değerini 2011 (0,75) yılında, en düşük bileşik değerini ise 2015 (-6,51) yılında almıştır. Ayrıca incelenen dönemler itibariyle CAMELS bileşik değerinin endeks ortalaması -3,35 olarak hesaplanmıştır.
- Sermaye yeterliliği bileşen değeri açısından en düşük performansı gösteren banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2016 (3,37), en düşük bileşen değerini ise 2015 (-4,98) yılında almıştır.
- Aktif kalitesi bileşen değeri açısından sektörde en düşük performansa sahip olan banka grubu olmuştur. Aktif kalitesi bileşen değerleri incelenen dönemler boyunca negatif değerler almıştır.
- Yönetim yeterliliği bileşen değeri açısından en düşük performansa sahip olan banka grubu olmuştur. Yönetim yeterliliği bileşen değerleri incelenen dönemler boyunca negatif değerler almıştır.
- Kârlılık bileşen değeri açısından en düşük performansa sahip olan banka grubu olmuştur. Kârlılık bileşen değerleri 2011 (5,42) yılı hariç negatif değerler almıştır.
- Likidite durumu bileşen değeri açısından en yüksek performansa sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2016 (10,72), en düşük bileşen değerini ise 2014 (-3,06) yılında almıştır. Bu sonuç Ege ve diğerleri (2013)'nin çalışmasıyla aynı yönde çıkmıştır. Ilgın (2013)'nin ve Bayramoğlu (2017)'nin alımlarıyla farklı yönde çıkmıştır.
- Piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri açısından en düşük performans değerine sahip olan banka grubu olmuştur. En yüksek bileşen değerini 2011 (2,38), en düşük bileşen değerini ise 2016 (-10,02) yılında almıştır.
- Analize dâhil edilen YSMB, Denizbank, Finansbank, Garanti Bankası ve ICBC Turkey Bankası'dır. Bu bankalar CAMELS bileşik değerleri ve bileşen değerleri açısından en yüksek performanstan en düşük performansa göre; Garanti Bankası, Denizbank, Finansbank ve ICBC Turkey Bankası şeklinde sıralanmıştır.

Yabancı sermayeli mevduat bankaları sermaye yeterlilik düzeyi açısından asgari sermaye yeterlilik düzeyinin üzerinde değerler alırken, sektör ortalamasının altında değerler almıştır. Ayrıca bankaların bilanço içi döviz pozisyonunun özkaynaklar içerisindeki oranının fazlalığı bankaları döviz kuru riskiyle karşı karşıya getirmiştir. Bilanço içi döviz pozisyonunda azalmaya gidilmesi bankalarda döviz kuru riskini azaltıcı bir önlem olabilir. Bankanın hem kredi hem de varlık yönetimi konularına dikkat etmesi gerekmektedir. Tahsilat sorunu olan bankaların kredi tahsilat sürelerinde azalmaya gitmesi ve müşteri analizlerini daha etkin şekilde yaptıktan sonra kredi kullandırmaları gerekmektedir. Atıl halde varlık bulduran bankaların getiri sağlayacak yatırım alanlarında varlıklarını değerlendirmeleri gerekmektedir. Aktif yönetimini etkin şekilde yönetmeye başladıklarında bankaların kârlılık düzeyleri de doğrudan artmaya başlayacaktır. Likit varlıklarını müşterilerine kredi olarak kullandırılırsa ekonomide para arzına doğrudan katkı sağlayabileceklerdir. Ayrıca likit aktifler faiz oranlarının yüksek olduğu yatırım alanlarında değerlendirilirse faiz geliri sağlayacaktır. Böylece bankanın kârlılık ve yönetim kalitesinde artış meydana gelecektir.

Banka bazında değerlendirme sonuçları;

Analizde kullanılan 11 bankanın CAMELS bileşik değerlerine göre en yüksek performanstan en düşük performansa doğru sıralaması aşağıdaki gibidir.

Akbank: Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşeni dışındaki tüm bileşenlerinin endeks ortalaması pozitif değerler almıştır. Akbank aktif kalitesi ve likidite durumu bileşen değerleri endeks ortalaması açısından en yüksek değerlere sahip olan bankadır.

Garanti Bankası: Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşeni dışındaki tüm bileşenlerinin endeks ortalaması pozitif değerler almıştır. Garanti Bankası sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi bileşenleri endeks ortalaması açısından en yüksek değerlere sahip olan bankadır.

Halk Bankası: Bankanın likidite durumu dışındaki bütün bileşenlerinin endeks ortalaması pozitif değerlere sahiptir. Halk Bankası, kârlılık endeks ortalaması açısından en yüksek performans değerine sahip olan bankadır.

Vakıflar Bankası: Bankanın bütün bileşen değerlerinin endeks ortalaması pozitifdir. Bankanın sermaye yeterlilik düzeyi düşük olmasına rağmen, bilanço içi döviz pozisyonunun özkaynakları içerisindeki düşüklüğü bankanın bileşen değerine olumlu yönde katkı sağlamıştır.

İş Bankası: Bankanın piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri pozitifdir.

Yapı ve Kredi Bankası: Bankanın yönetim yeterliliği, kârlılığı ve piyasa riskine duyarlılık endeks ortalaması pozitif, diğer bileşen değerleri negatiftir.

Türkiye Ekonomi Bankası: Bankanın aktif kalitesi ve piyasa riskine duyarlılık bileşenlerinin endeks ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerlerinin endeks ortalaması negatiftir.

Denizbank: Bankanın likidite durumu ve piyasa riskine duyarlılık bileşenleri endeks ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerleri negatiftir.

Finansbank: Bankanın kârlılık ve likidite bileşenleri endeks değer ortalaması pozitif iken diğer bileşen değerleri negatiftir.

Şekerbank: Piyasa riskine duyarlılık bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri negatiftir. Ayrıca Şekerbank piyasa riskine duyarlılık endeks ortalaması açısından en iyi performans değerine sahip olan bankadır.

ICBC Turkey Bank: Bankanın sermaye yeterliliği bileşen değeri endeks ortalaması dışındaki bütün değerleri negatiftir.

Banka bazında Akbank, Garanti Bankası, Halk Bank, Vakıflar Bankası ve İş Bankası'nın 8 yıllık performans ortalaması pozitif, Yapı Kredi Bankası, Türkiye Ekonomi Bankası, Denizbank, Finansbank, Şekerbank ve ICBC Turkey Bank'ın 8 yıllık performans ortalaması negatif çıkmıştır. Bu durum Gündoğdu (2017)'nin çalışmasıyla benzer çıkmıştır.

CAMELS derecelendirme sistemi hem banka grupları bazında hem de tek tek banka bazında yapılan analizlerde kullanılan, bankaların finansal performanslarını hızlı, maliyetsiz, nesnel ve karşılaştırmalı şekilde değerlendiren bir sistemdir. Yapılan analiz sonuçları banka yönetimine, yatırımcılara, analistlere, risk yöneticilerine ve devletlere bankaların finansal sağlık dereceleri hakkında bilgi sağlamaktadır. Bu bağlamda CAMELS, finansal sistem içerisinde erken uyarı sistemi gibi çalışarak bankalardaki olası başarısızlıklara zamanında müdahale edilmesini kolaylaştıracaktır. Bankacılık sektörünü denetim ve gözetim mekanizmasıyla değerlendiren bu sistem, ekonomik kesimdeki birçok kişiye bankalar hakkında doğru bilgiler sağlayacaktır. Bankalar maliye ve para politikalarına yön verme ve kaydi para yaratma fonksiyonuyla ekonomik sistemi doğrudan etkileyen finansal kurumlar oldukları için, bu çalışmada yapılan analizler ve elde edilen sonuçlar literatüre katkı sağlayıcı niteliktedir. Literatürde CAMELS derecelendirme sistemine yönelik yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada, Türk finans sektöründeki mevduat bankalarının mali performans değerlendirmesini hem grup bazında hem de banka bazında incelendiği için literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır. Literatürde yapılan çalışmalarda genellikle sadece banka grupları bazında ya da sadece banka bazında analiz yapıldığı için diğer çalışmalardan bu konuda farklılık göstermektedir.

Çalışmada analize dâhil edilen dönemler genişletilir, mevduat bankaları yanında kalkınma ve yatırım bankaları da analize dâhil edilerek tüm sektörün finansal performansı değerlendirilirse, ileride yapılacak olan çalışmalarda daha faydalı sonuçlar elde edilebilecektir. Bunlara ek olarak, CAMELS derecelendirme sistemi ve doğrusal ve doğrusal olmayan ekonometrik yöntemler birlikte kullanılarak

bankacılık sektörünün finansal performansı karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilirse, daha sonraki çalışmalara yol gösterici nitelikte olabilecektir.

9. KAYNAKÇA

- Arıçelik, G. (2010). *Ticari Bankalarda Performans Ölçümü: Camels Analizine Dayalı Bir inceleme*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, M. (2014). *Bankacılık Sektöründe Camels Analizi ve Bir Uygulama*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Aytekin, S. ve Sakarya, Ş. (2013). *BIST'deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 201 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi İle Değerlendirilmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(2): 25-58.
- Baral, K. J., (2005). *Health Check-up of Commercial Banks in the Framework of CAMEL: A Case Study of Joint Venture Banks in Nepal*. The Journal of Nepalese Business Studies, 2(1), 41-55.
- Bayramoğlu, M. F. ve Gürsoy, İ. (2017). *Türkiye'de Faaliyet Gösteren Mevduat Bankalarının Bireysel Ve Sektörel Risk Derecelendirmesi: Bir CAMELS Analizi Uygulaması*. Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. 15 (1): 1-19.
- Christopoulos, A. G., Mylonakis J. Diktapanıdis, P., (2011). *Could Lehman Brothers' Collapse Be Anticipated? An Examination Using CAMELS Rating System*. International Business Research, 4(2), 11-19.
- Çağıl, G ve Mukhtarov, S. (2014). "Azerbaycan Ticari Bankacılık Sektörünün Camels Yöntemi İle Performans Analizi", Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi 11 (41), 77-94.
- Ege, İ., Topaloğlu, E. E., Karakozak, Ö. (2015). "CAMELS Performans Değerleme Modeli: Türkiye'deki Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama", Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8 (4), 109-126.
- Gasbarro, D., Sadguna, M. ve Zumwalt, K. (2002). *The Changing Relationship Between CAMEL Ratings and Bank Soundness during the Indonesian Banking Crisis*. Review of Quantitative Finance and Accounting, 19: 247-260.
- Gilbert, R. A, Meyer, P. A. ve Vaughan, D. M. (2002). *Could a CAMELS Downgrade Model Improve Off-Site Surveillance?* Federal Reserve Bank Of St. Louis Working Paper Series, St. Louis, 47-63.
- Gupta, CA R., (2014). *An Analysis of Indian Public Sector Banks Using Camel Approach*, IOSR Journal of Business and Management, 16(1), 94-102.
- Gümüş, F.B., Nalbantoğlu, Ö. (2015). "Türk Bankacılık Sektörünün Camels Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi", AKÜ İİBF Dergisi 17 (2), 83-106.
- Gündoğdu, A. (2017). *Türkiye'de Mevduat Bankalarının CAMELS Analizi*. Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi, 4(2): 26-43.
- Helhel, Y. ve Varshalomidze, M. (2014). *Gürcistan'da Faaliyet Gösteren Yerli Sermayeli Özel Ticari Bankaların Camels Derecelendirme Sistemi İle Değerlendirilmesi*. 18. Finans Sempozyumu Denizli / 15- 18 Ekim: 413-424.
- İlgin K. (2013). *Finansal Krizlerin Bankaların Performanslarına Etkisi: Türk Mevduat Bankalarında Camels Modelinin İncelenmesi Ve Örnek Bir Uygulama*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Erzincan: Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kandemir, T. ve Arıcı, D. N. (2013). *Mevduat Bankalarında CAMELS Performans Değerlendirme Modeli Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma (2001-2010)*. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 18(1): 61-87.
- KAP (2018). Şirketler- BIST Şirketleri-Sektörler-Mali Kuruluşlar-Bankalar ve Özel Finans Kurumları.
- Kaya, Y. T. (2001). *Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi*. BDDK Mali Sektör Politikaları Dairesi Çalışma Raporları: 2001/6, 1-20.
- Kumar, K. A., Murty, A. V. N. (2017). *Financial Performance Of Selected Public And Private Sector Banks Based On Camel Model With Reference To Indian Banking Sector*. International Journal in Management and Social Science 5 (4), 99-107.
- Mitrăca, E., Moga, L., Stanculescu, A. (2010). *Risk Analysis of the Romanian Banking System – an Aggregated Balance Sheet Approach*. Economics and Applied Informatics, 16(2), 177-184.
- Nimalathasan, B. (2008). *A Comparative Study Of Financial Performance Of Banking Sector In Bangladesh – An Application Of Camels Rating System*. Annuals.
- Prasad, K.V.N., Ravinder, G. (2012). *A Camel Model Analysis of Nationalized Banks in India*. International Journal of Trade and Commerce, 1(1): 23-33.
- Resmî Gazete "5411 nolu Bankacılık Kanunu", (01.11.2005), 9537-9540.
- Rozzani, N., Rahman, A.R. (2013). *Camels and Performance Evaluation of Banks in Malaysia: Conventional Versus Islamic*. Journal of Islamic Finance and Business Research, 2(1), 36-45.
- Solak, S. (2010). *Türk Ticari Bankacılık Sektörünün 2001 Krizi Öncesi Ve Sonrası Camels Analizi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TBB (2016). *Banka ve Sektör Bilgileri. Türkiye Bankacılık Sistemi Seçilmiş Rasyolar. Aralık*.
- Uysal, M. (2010). *Türkiye'deki Mevduat Bankalarının Camels Performans Analizi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.